
TUINIERS VAN DE OUDE GARDE

In gesprek met Bram in 't Hout

Op zijn 11e begon hij al met tuinieren, en nog steeds is de 95-jarige Bram in 't Hout veel op zijn tuin in Rotterdam- Kralingen te vinden. De liefde voor het kweken erfde hij van zijn grootvader en op zijn beurt droeg hij die over op zijn kinderen en kleinkinderen. Ervaringen en wijsheden van een groenveteraan: „Er komt geen krummel kunstmest in.”

INGE DEKKER

Het zelf gebouwde tuinhuis uit 1961 hebben dochters Lia en Betsy net weer opgeschilderd in vrolijk wit met lavendelblauw. Rotanstoelen, ouderwetse voorraadpotten en de geur van verse koffie. Alsof je weer even terug bent in die tijd, toen Bram in 't Hout (1920) hier op park Kweeklust met zijn kersverse gezin de tuin betrok.

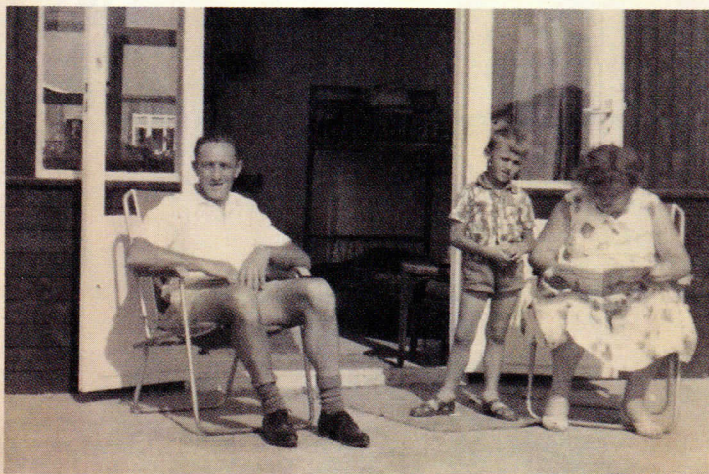
GEEN SIERDINGEN

Het was zeker niet zijn eerste tuin. Op zijn 11e begon Bram al met een schooltuintje in het gebied waar in de jaren dertig het Kralingse Bos werd aangeplant met hulp van de Rotterdamse schooljeugd. Toen zijn oudere broer het jaar daarna werkloos werd, regelde zijn moeder een stukje land bij een boer in de buurt. „Mijn moeder wilde geen werkloze jongens over de vloer”. Ook Bram kreeg daar een eigen stukje grond, waar hij naar hartenlust kon tuinieren. Althans, zolang het nuttig was: „geen sierdingen”. Wel: zoveel mogelijk aardappels en daarnaast sperziebonen,

sla, andijvie, worteltjes. En aalbessen. Zelfs de afscheidingen tussen de tuintjes bestonden uit nutsgewas: peultjes, doperwtten, kapucijners: „Blauwschokkers, die we langs rijshout lieten klimmen. Nooit gaas voor gebruiken, altijd rijshout, je weet toch wel wat dat is, hè?” Het geheim van het rijshout kan Bram niet precies uitleggen, maar zo is dat vaak met oude wijsheden. En inderdaad waren bij mij de eerste kapucijners tegen gaas volledig verpieterd....

ROKERTJE UIT EIGEN TUIN

Het tuinieren leerde Bram niet van zijn vader. „Die zei altijd: aardewerk is paardenwerk.” Wel van zijn ooms van moeders kant. Zij werkten op de sierplantentuinderij die zijn grootvader in de 19e eeuw was gestart in Kralingen om de chique buitenplaatsen te voorzien. „Het verhaal ging zelfs dat mijn grootvader zijn opleiding op paleis Soestdijk had gehad.” Ook leerde hij veel uit het blad dat hij via de

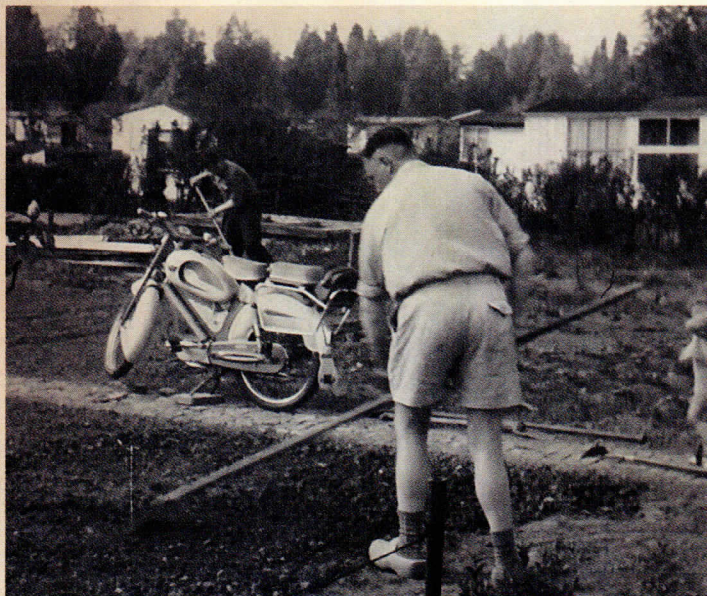

Bram met zijn vrouw en zoon voor het tuinhuisje, jaren '60.

Het hele gezin was graag op de tuin. (Foto's: Familie in 't Hout)

Aan het werk in de tuin, eveneens jaren '60, de brommer op het tuinpad.

Voor de kinderen was de tuin één groot speelparadijs.

vereniging ontving: "Dat heette meen ik de Amateurtuinder, daar stonden geweldig interessante dingen in."

Hoewel de volkstuin van Bram voor de familie geen bittere noodzaak was, kreeg die in de Tweede Wereldoorlog toch een bijzondere functie. Naast vooral aardappels, wist Bram er ook succesvol tabak te kweken. „Ik had twee soorten, Virginia en Amersfoortse. Je moest de bladeren eerst drogen, en dan moesten ze weer een tijdje fermenteren in de composthoop om ze soepeler te maken: dat moest dan een poosje broeien. Ik kende een instrumentenmaker, die had voor mij een machientje gemaakt waarmee ik de tabak vervolgens ragfijn kon snijden.” Zo konden Bram, vader en broerlief ook in de moeilijker jaren af en toe een ontspannend rokertje opsteken.

SAAMHORIGHEID

Na de oorlog koos Bram even voor de vrijheid: „Ik kocht een zeilboot en ging lekker varen op de Kralingse Plas.” Maar toen na zijn huwelijk in 1956 de kindertjes kwamen zei hij tegen zijn vrouw: „Dan nemen we maar weer een tuin.” Het complex Kweeklust werd voor de bouw van de Erasmus universiteit in 1961 verplaatst naar het Toepad, en daar is Bram met zijn gezin altijd gebleven. Er is wel wat ver-

anderd in al die jaren, de regels waren bijvoorbeeld streng. „Er was voorgeschreven dat alle tuinhuisjes hetzelfde bruin moesten zijn, en de heggetjes moesten keurig op 80 cm geschoren zijn,” vult dochter Lia aan: „, dat kwamen ze echt controleren.” De samenstelling op het tuincomplex is nu meer gevarieerd. Bram wijst vanuit het tuinhuis: „Daar zit een dokter, daar een leraar biologie. Ook zij genieten tegenwoordig van het leven op het volkstuintuincomplex.” Af en toe steekt hij zijn hand op naar een voorbijgaande medetuinder. Begin jaren zestig deed het begrip volkstuintuinen zijn naam echt eer aan met veel gezinnen die in de binnenstad op een kleine etage woonden. Bram: „Op de bingo-avonden werd er soms ook flink ingenomen en op vergaderingen ging het er nog wel eens heftig aan toe. Dan vlogen af en toe de vloeken over tafel en ging men wel eens met elkaar op de vuist.” Maar het was vooral een heel gezellige tijd, herinneren Bram en dochter Lia zich: „Er was van alles voor de kinderen en we gingen gezamenlijk een dagje naar het strand. En er was meer saamhorigheid: als de bureen een probleem hadden, dan hielp iedereen.”

LEKKER KLUSSEN MET OPA

Sinds die jaren zestig zijn twee generaties van de familie opgegroeid op de tuin.

Dochters Lia en Betsy hebben de tuin van 275 m² inmiddels overgenomen. En ook de naastgelegen tuin, die lange tijd door de zus van Bram bestierd werd, is nu in beheer van háár kinderen.

Lia: „Ik ben vooral van het stampwerk en mijn zus doet meer het fijne werk.” Zij heeft in al die jaren veel van haar vader geleerd, en inmiddels tuiniert haar zoon ook weer in bakken bij zijn anti-kraakwoning. Bram laat foto's van zijn kleinkinderen op de tuin zien. „Mijn kleindochter zei altijd: Opa wat kunnen we hier toch lekker klussen samen, hè?”

VIJFTIG JAAR OUDE FRANKENTALERS

Zelf moet hij gezien zijn leeftijd het meeste tuinwerk nu aan zijn dochters overlaten. Ook zijn jarenlange passie voor het kweken van pluischrysanthen heeft hij na 2015 opgegeven. Lia laat nog wat van de plastic zakjes zien die om de knop gingen voordat de bloem uitkwam. Wie herinnert zich niet die mega-bloemen uit de jaren zeventig? Bram somt de cultivarnamen nog moeiteloos op: „Bornholm, Everlee Bush, Golden Westfield.”

Maar er is één ding waar Bram nog altijd de controle onderhoudt en dat zijn zijn Frankentalers. In zijn kasje kweekt hij de

sappige blauwe tafeldruif op struiken die al vijftig jaar oud zijn! Als het even kan doet hij het snoeien, het krenten en het plukken van de druiven zelf. „Het tijdstip waarop het van Bram moet luistert heel nauw,” legt Lia uit, „altijd in het laatste maankwartier van januari, dan staan de sapstromen stil.”

Je zou bijna denken dat Bram een biologisch-dynamische tuinder is. Eigenlijk best logisch, want de kennis die hij erfde van zijn grootvader stamde nog van vóór het kunstmest-tijdperk. Bram: „Hij zei altijd, er komt geen krummel kunstmest in, dat is tegen de natuur in.” Lia en Bram zijn ervan overtuigd dat hij zijn hoge leeftijd en vitaliteit aan de tuin te danken heeft: „Je bent in de buitenlucht, je krijgt je beweging en je eet ook nog biologisch!”

“Opa wat kunnen we hier toch lekker klussen samen, hè?” (2003, foto: Lia van Vliet)

Bram bij de meer dan 50 jaar oude druivenstruik.

Bram met dochter Lia, 2016 (Foto's: Inge Dekker)

